

Hädaolukorra seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus

§ 1. Hädaolukorra seaduse muutmine

Hädaolukorra seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 lõike 4 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Elutähtis teenus on teenus, millel on ülekaalukas mõju ühiskonna toimimisele ja mille katkemine ohustab vahetult inimeste elu või tervist või teise elutähtsa teenuse või üldhuviteenuse toimimist või tekitab suure keskkonnakahju ja mille katkemisel on oluline mõju riigi majandusele ja riigikaitsele.“;

2) paragrahv 9 tunnistatakse kehtetuks;

3) seadust täiendatakse §-ga 9¹ järgmises sõnastuses:

„§ 9¹. Üleriigiline riskianalüüs

(1) Hädaolukorra või muu sarnase olukorra riski hindamiseks koostatakse üleriigiline riskianalüüs.

(2) Üleriigiline riskianalüüs on dokument, milles analüüsitakse hädaolukorda või muud sarnast olukorda põhjustada võivaid ohte.

(3) Üleriigilise riskianalüüsi koostamiseks hindavad käesoleva paragrahvi lõike 7 alusel kehtestatud loetelus sätestatud asutused, sealhulgas Eesti Pank koostöös Finantsinspektsiooniga oma pädevuse piires riske ning esitavad lõike 7 alusel sätestatud andmed.

(4) Üleriigiline riskianalüüs koostatakse iga kahe aasta tagant ja selle ajakohasust hinnatakse vähemalt kord aastas.

(5) Üleriigilise riskianalüüsi koostamist juhib Riigikantselei.

(6) Üleriigiline riskianalüüs on aluseks hädaolukorra lahendamise plaanile ning teistele hädaolukorraks valmistumiseks ja selle lahendamiseks koostatavatele dokumentidele.

(7) Üleriigilise riskianalüüsi koostamiseks vajalike andmete loetelu, analüüsi koostamise nõuded ja korra ning loetelu andmeid esitavatest asutustest kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.“;

4) seadust täiendatakse §-ga 9² järgmises sõnastuses:

„§ 9². Kohaliku omavalitsuse üksuse riskianalüüs

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus koostab kohaliku omavalitsuse üksuse riskianalüüsi.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksuse riskianalüüs võetakse arvesse üleriigilise riskianalüüsi koostamisel.

(3) Kohaliku omavalitsuse üksuse riskianalüüsi koostamise nõuded, selle kooskõlastamise, edastamise ja kinnitamise tingimused ja korra kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.“;

5) paragrahvi 36 lõiget 1¹ täiendatakse punktidega 5–8 järgmises sõnastuses:

- „5) lennuväljade toimimine;
- 6) aeronavigatsiooniteenuse toimimine;
- 7) avaliku raudtee toimimine;
- 8) sadamate toimimine.“;

6) paragrahvi 36 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

- „(2) Sotsiaalministeerium korraldab järgmiste elutähtsate teenuste toimepidevust:
- 1) tervishoiuteenuste toimimine;
 - 2) ravimitega varustamine.“;

7) paragrahvi 36 lõike 4 sissejuhatav osa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Kohaliku omavalitsuse üksus korraldab oma haldusterritooriumil järgmiste elutähtsate teenuste toimepidevust:“;

8) paragrahvi 36 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Regionaal- ja Põllumajandusministeerium korraldab toiduga varustamise tagamise toimepidevust.“;

9) paragrahvi 37 lõiget 1 täiendatakse punktidega 4¹ ja 4² järgmises sõnastuses:

- „4¹) määrab oma ülesannete täitmise korraldamiseks kontaktisiku ja edastab tema kontaktandmed Riigikantseleile, samuti teavitab viivitamata Riigikantseleid kontaktisiku andmete muutumisest;
- 4²) teavitab käesoleva paragrahvi lõike 5 alusel asutuse määramisest ja edastab asutuse ja selle kontaktisiku kontaktandmed Riigikantseleile, samuti teavitab viivitamata Riigikantseleid nimetatud asutuse või selle kontaktisiku andmete muutumisest.“;

10) paragrahvi 37 lõike 3 punkt 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„7) elutähtsa teenuse planeerimata katkestusest, katkestuse ohust, elutähtsa teenuse toimepidevust oluliselt häirivast sündmusest või sellise sündmuse toimumise vahetust ohust, hädaolukorrast või selle ohust (edaspidi *sündmus*) teavitamise kord ning üksikasjaliku sündmuse aruande esitamise tingimused ja kord;“;

11) paragrahvi 37 lõiget 3 täiendatakse punktiga 7¹ järgmises sõnastuses:

„7¹) vajaduse korral maksimaalne lubatud tähtaeg käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel sätestatud elutähtsa teenuse toimepidevuse nõuete täitmiseks alates isiku määramisest elutähtsa teenuse osutajaks.“;

12) paragrahvi 37 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

„(6) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 7 nimetatud teavitamise tingimused peavad hõlmama vähemalt:

- 1) sündmusest mõjutatud kasutajate arvu ja osakaalu;
- 2) sündmuse kestust;
- 3) sündmusest mõjutatud geograafilist piirkonda, võttes arvesse geograafilise piirkonna eraldatust.“;

13) paragrahvi 38 lõige 1¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1¹) Elutähtsa teenuse osutajate üle peetakse arvestust tsiviiltoetuse registris. Elutähtsa teenuse osutajate üle arvestuse pidamiseks vajalikud andmed esitab registrisse ja uuendab varem esitatud andmeid kord aastas hiljemalt 1. jaanuariks elutähtsat teenust korraldav asutus või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutus arvestades käesoleva seaduse § 38 lõikes 1⁶ sätestatud. Esitatavate andmete täpsem koosseis ja nende töötlemise kord sätestatakse tsiviiltoetuse registri põhimääruses.“;

14) paragrahvi 38 täiendatakse lõigetega 1²–1⁷ järgmises sõnastuses:

„(1²) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus annab haldusakti käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isiku elutähtsa teenuse osutajaks määramise kohta 30 päeva jooksul isiku elutähtsa teenuse osutaja tingimustele vastavusest teada saamisest arvates.

(1³) Käesoleva paragrahvi lõikes 1² nimetatud haldusaktis määrab elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus muu hulgas tähtpäeva, mis ajaks peab elutähtsa teenuse osutaja:

- 1) koostama toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani käesoleva seaduse §-des 39 ja 40 sätestatu kohaselt, arvestades, et toimepidevuse riskianalüüs peab olema koostatud üheksa kuu ja toimepidevuse plaan kümne kuu jooksul elutähtsa teenuse osutajaks määramisest arvates;
- 2) korraldama esimest korda käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 7 nimetatud õppuse;
- 3) täitma käesoleva seaduse § 37 lõike 2 alusel, § 41 lõikes 2 ning muudes õigusaktides elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamiseks sätestatud nõudeid, arvestades, et käesoleva seaduse § 41 lõikes 2 sätestatud kohustuse täitmise tähtaeg ei oleks pikem kui viis aastat elutähtsa teenuse osutajaks määramisest arvates.

(1⁴) Enne käesoleva paragrahvi lõikes 1² nimetatud haldusakti andmist võib elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutus küsida arvamust Riigi Infosüsteemi Ametilt käesoleva seaduse § 41 lõikes 1 sätestatud nõuete täitmise ja sama paragrahvi lõikes 2 sätestatud kohustuse täitmise tähtaja määramise kohta.

(1⁵) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isikut ei loeta enam elutähtsa teenuse osutajaks, kui isik ei vasta elutähtsa teenuse osutaja tingimustele ning elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus on andnud sellekohase haldusakti ja teinud selle isikule teatavaks. Haldusakti jõustumisel ei kohaldata isiku suhtes elutähtsa teenuse osutaja kohta sätestatud.

(1⁶) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus kannab käesoleva paragrahvi lõigetes 1² ja 1⁵ sätestatud andmed elutähtsa teenuse osutajaks määramise või selle lõpetamise kohta tsiviiltoetuse registrisse viie tööpäeva jooksul haldusakti elutähtsa teenuse osutajale teatavakstegemisest arvates.

(1⁷) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus edastab käesoleva paragrahvi lõigetes 1² ja 1⁵ nimetatud haldusakti teadmiseks Riigi Infosüsteemi Ametile viie tööpäeva jooksul haldusakti elutähtsa teenuse osutajale teatavakstegemisest arvates.“;

15) paragrahvi 38 lõike 3 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) teavitama viivitamata, kuid mitte hiljem kui 24 tunni jooksul elutähtsa teenuse toimepidevust korraldavat asutust või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutust käesoleva seaduse § 37 lõike 3 punktis 7 nimetatud sündmusest ning esitama üksikasjaliku aruande hiljemalt ühe kuu jooksul.“;

16) paragrahvi 38 lõiget 3 täiendatakse punktidega 7^{1–7⁴} järgmiselt:

„7¹) määrama käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmise korraldamiseks kontaktisiku ning edastama kontaktisiku kontaktandmed elutähtsa teenuse toimepidevust korraldavale asutusele või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutusele;

7²) esitama kord aastas elutähtsa teenuse toimepidevust korraldavale asutusele või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutusele ülevaate elutähtsa teenuse katkestuse ja häire vältimiseks ning käesoleva seaduse § 37 lõike 2 alusel nõutud teenuse taseme saavutamiseks rakendatud ja rakendatavate meetmetest;

7³) korraldama töötajatele koolitusi, et suurendada töötajate teadlikkust elutähtsa teenuse toimepidevusest, rakendatud meetmetest, toimimisest hädaolukorras või muus sarnases olukorras või nende ohu korral;

7⁴) teavitama elutähtsa teenuse toimepidevust korraldavat asutust või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutust, kui sündmusel on või võib olla oluline mõju elutähtsa teenuse osutajatele ja elutähtsate teenuste osutamise jätkamisele ühes või mitmes Euroopa Liidu liikmesriigis.“;

17) paragrahvi 38 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Elutähtsa teenuse osutaja suhtes, kes osutab käesoleva seaduse § 36 lõikes 3 nimetatud elutähtsat teenust, kohaldatakse käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 4 sätestatud teavitamise osas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) 2022/2554, mis käsitleb finantssektori digitaalset tegevuskerksust ning millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 1060/2009, (EL) nr 648/2012, (EL) nr 600/2014, (EL) nr 909/2014 ja (EL) 2016/1011 (ELT L 333, 27.12.2022, lk 1–79).“;

18) paragrahvi 40 täiendatakse lõiketega 10–11 järgmises sõnastuses:

„(10) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus või käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud ametiasutus võib edastada toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani või nende muudatused enne kinnitamist arvamuse avaldamiseks Riigi Infosüsteemi Ametile, kes annab arvamuse § 41 lõikes 2 sätestatud kohustuse täitmise viisi ja vahendite kohta.

(11) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldab asutus või käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud ametiasutus edastab käesoleva seaduse § 36 lõike 1¹ punktides 1 ja 2 nimetatud elutähtsa teenuse toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani enne kinnitamist arvamuse avaldamiseks Konkurentsiametile.“;

19) paragrahvi 41 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kui elutähtsa teenuse kättesaadavust tagavad võrgu- ja infosüsteemid asuvad välisriigis ning need ei toimi või ühendus välisriigiga katkeb, on elutähtsa teenuse osutaja kohustatud tagama elutähtsa teenuse kättesaadavuse alternatiivsel viisil ja vahenditega.“;

20) seaduse 5. peatükki täiendatakse §-dega 41¹–41⁶ järgmises sõnastuses:

„§ 41¹. Taustakontroll elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamisel

(1) Taustakontrolli eesmärk on tagada nende isikute usaldusväärsus, kes täidavad lepingu või muul alusel järgmisi elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamisega seotud olulisi ülesandeid:

- 1) elutähtsa teenuse toimepidevust tagava infosüsteemi, samuti toimepidevust tagava taristu läbipääsu- või valvesüsteemi arendamine või haldamine;
- 2) ülesanne, mis võimaldab ligipääsu elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamiseks vajalikule territooriumile, ehitistele, teabele või kontrollisüsteemidele;
- 3) ülesanne, mis on seotud elutähtsa teenuse toimepidevuse planeerimise, investeringute või riskihaldusega.

(2) Elutähtsa teenuse osutaja on kohustatud elutähtsa teenuse toimepidevuse riskianalüüsis määratlema täpsemalt need käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamise seisukohalt olulised ülesanded, mida täitva füüsilise isiku suhtes on taustakontrolli tegemine eesmärgipärane.

(3) Taustakontrolli võib teha üksnes selle füüsilise isiku suhtes, kellele usaldatakse käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel kindlaksmääratud ülesande täitmine, mis on kinnitatud käesoleva seaduse § 40 lõike 2 kohaselt elutähtsa teenuse toimepidevuse riskianalüüsis.

(4) Taustakontrolli tegemisel kontrollitakse andmeid isiku karistatuse kohta. Elutähtsa teenuse osutaja on kohustatud andmeid kontrollima enne, kui isik asub täitma käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel kindlaksmääratud ülesannet, ja ülesande täitmisel iga kahe aasta tagant.

(5) Elutähtsa teenuse osutaja on kohustatud teavitama kontrollitavat isikut taustakontrolli tegemise alusest ja eesmärgist ning tema isikuandmete töötlemisest enne taustakontrolli tegemist.

(6) Käesolevas paragrahvis sätestatud kohaldatakse ka elutähtsa teenuse osutajaga lepingulises suhtes oleva juriidilise isiku töötaja suhtes, kellele usaldatakse lõike 2 alusel kindlaksmääratud ülesande täitmine.

(7) Käesolevas paragrahvis sätestatud ei kohaldata lõike 2 alusel kindlaksmääratud ülesannet täitva füüsilise isiku suhtes:

- 1) kellel on riigisaladusele juurdepääsu õigus kehtiva juurdepääsuloo või julgeolekukontrolli teostava asutuse otsuse alusel;

2) kui käesoleva seaduse § 41² lõigetes 1 ja 2 sätestatud asjaolusid kontrollitakse muus seaduses sätestatud alusel ja korras.

§ 41². Töötamise piirangud elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamisel

(1) Käesoleva seaduse § 41¹ lõike 2 alusel kindlaksmääratud ülesandeid ei või täita isik, keda on karistatud karistusseadustiku 8. ja 15. peatükis sätestatud kuriteo või Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2017/541 terrorismivastase võitluse kohta, millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/475/JSK ning muudetakse nõukogu otsust 2005/671/JSK (ELT L 88, 31.03.2017, lk 6–21), sätestatud kuriteo toimepanemise eest ning mille karistusandmed ei ole karistusregistrist karistusregistri seaduse kohaselt kustutatud.

(2) Elutähtsa teenuse osutaja võib käesoleva seaduse § 41¹ lõike 2 alusel kindlaksmääratud ülesande täitmise andmisest keelduda ka isikule, keda on karistatud tahtlikult toime pandud kuriteo eest ja mille karistusandmed ei ole karistusregistrist karistusregistri seaduse kohaselt kustutatud.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud juhul võib elutähtsa teenuse osutaja isiku usaldusväärsuse hindamisel arvestada üksnes neid karistatuse andmeid, mis on vastava ülesande täitmise seisukohast olulised.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud asjaolude ilmnemisel on elutähtsa teenuse osutajal õigus:

1) keelduda isikule käesoleva seaduse § 41¹ lõike 2 alusel kindlaksmääratud ülesande täitmise andmisest või öelda isikuga sõlmitud tööleping erakorraliselt üles töölepingu seaduse §-s 88 sätestatud korras;

2) nõuda temaga lepingulises suhtes oleva juriidilise isiku töötaja asendamist või käesoleva seaduse § 41¹ lõike 2 alusel kindlaksmääratud ülesande täitmist muul kohasel viisil.

§ 41³. Isikuandmete töötlemine elutähtsa teenuse osutaja poolt taustakontrolli tegemisel

(1) Elutähtsa teenuse osutajal on taustakontrolli tegemise eesmärgil õigus:

1) saada kontrollitava isiku üldandmeid, sealhulgas õigus saada neid andmeid elutähtsa teenuse osutajaga lepingulises suhtes olevalt isikult, kelle töötaja täidab käesoleva seaduse § 41¹ lõike 2 alusel kindlaksmääratud ülesannet;

2) saada riigi andmekogusse kantud andmeid isiku karistatuse kohta.

(2) Elutähtsa teenuse osutaja võib enne taustakontrolli tegemist nõuda käesoleva seaduse § 41¹ lõike 2 alusel kindlaksmääratud ülesannet täitvalt isikult tema isikusamasuse kontrollimiseks isikut tõendava dokumendi esitamist.

(3) Elutähtsa teenuse osutaja võib käesoleva seaduse § 41¹ lõike 2 alusel kindlaksmääratud ülesannet täitvalt välismaalaselt nõuda dokumendi esitamist tema kriminaalkorras karistamise kohta välisriigi õiguskaitseorgani poolt, kui see on vajalik 41² lõigetes 1 ja 2 sätestatud asjaolude kontrollimiseks.

§ 41⁴. Euroopa Liidu oluline elutähtsa teenuse osutaja

(1) Euroopa Liidu oluline elutähtsa teenuse osutaja on käesoleva seaduse § 38 lõike 1² alusel elutähtsa teenuse osutajaks määratud isik, kes osutab muu hulgas samu või sarnaseid elutähtsaid

teenuseid kuuele või enamale Euroopa Liidu liikmesriigile või kuues või enamas Euroopa Liidu liikmesriigis ja kes on määratud Euroopa Liidu elutähtsa teenuse osutajaks käesolevas paragrahvis sätestatud tingimustel ja korras (edaspidi *Euroopa Liidu oluline elutähtsa teenuse osutaja*).

(2) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus teavitab elutähtsa teenuse osutajat tema vastavusest Euroopa Liidu olulise elutähtsa teenuse osutaja tunnustele 15 päeva jooksul käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tingimustest teada saamisest arvates.

(3) Elutähtsa teenuse osutaja esitab elutähtsa teenuse toimepidevust korraldavale asutusele käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud teate saamisest arvates 15 päeva jooksul andmed selle kohta, millises Euroopa Liidu liikmesriigis ning milliseid elutähtsaid teenuseid ta osutab.

(4) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus edastab käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud teabe Riigikantseleile 15 päeva jooksul teabe saamisest arvates. Riigikantselei edastab nimetatud teabe Euroopa Komisjonile, kes otsustab elutähtsa teenuse osutaja vastavuse käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tunnustele.

(5) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus edastab elutähtsa teenuse osutajale Euroopa Komisjoni otsuse Euroopa Liidu oluliseks elutähtsa teenuse osutajaks määramise kohta ning teavitab elutähtsa teenuse osutajat sellega kaasnevatest kohustustest ja kuupäevast, alates millest need kohustused tema suhtes kehtivad.

§ 41⁵. Nõuandemissioon

(1) Nõuandemissioon on Euroopa Komisjoni poolt tehtav kontroll elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamise nõuete täitmise ja toimepidevuse tagamiseks kohaldatud meetmete üle Euroopa Liidu olulise elutähtsa teenuse osutaja juures (edaspidi *nõuandemissioon*).

(2) Nõuandemissioon viiakse läbi Euroopa Komisjoni algatusel või Euroopa Liidu liikmesriigi või -riikide või elutähtsa teenuse toimepidevust korraldava asutuse esitatud põhjendatud taotluse alusel. Nõuandemissiooniks peab andma nõusoleku elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus.

(3) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus väljastab Euroopa Komisjonile nõuandemissiooni läbiviimiseks järgmise teabe:

- 1) Euroopa Liidu olulise elutähtsa teenuse osutaja toimepidevuse riskianalüüsi asjaomased osad;
- 2) Euroopa Liidu olulise elutähtsa teenuse toimepidevuseks rakendatud meetmete loetelu;
- 3) Euroopa Liidu olulise elutähtsa teenuse osutaja suhtes läbi viidud järelevalve menetluses tuvastatud teave ning järelevalve käigus rakendatud meetmed.

(4) Euroopa Liidu oluline elutähtsa teenuse osutaja ja tema elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus annavad nõuandemissiooni raames Euroopa Komisjoni volitatud esindajatele juurdepääsu nõuandemissiooni läbiviimiseks ja elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamiseks vajalikule teabele, ehitistele ja süsteemidele, välja arvatud juhul, kui see ohustaks riigi julgeolekut.

(5) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus esitab Euroopa Komisjoni määratud tähtaja jooksul Euroopa Komisjonile ja liikmesriikidele, kus elutähtsa teenuse osutaja teenust

osutab, ülevaate nõuandemissiooni järel Euroopa Liidu olulise elutähtsa teenuse osutaja juures rakendatavatest meetmetest või nende muutmisest.

§ 41⁶. Asutustevaheline koostöö, teavitamine ja aruandlus

(1) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel nimetatud asutus, Riigi Infosüsteemi Amet, Päästeamet ja Riigikantselei teevad igakülgset koostööd ja vahetavad vastastikku omavahel teavet küsimustes, mis puudutavad elutähtsa teenuse osutajate toimepidevust, elutähtsa teenuse osutajaid mõjutavaid ohte, riske, toimepidevuse tagamiseks rakendatud meetmeid ja toimunud sündmusi ning asjaomast teavet, mis on vajalik järelevalvemenetluse läbiviimiseks. Asutused ja isik hoiavad saladuses neile edastatud teavet, mille kohta on antud teda, et tegemist on äri- või ametisaladusega.

(2) Finantsinspeksioon ja Riigi Infosüsteemi Amet vahetavad vastastikku teavet käesoleva seaduse §-s 36 lõikes 3 nimetatud elutähtsaid teenuseid osutavate elutähtsa teenuse osutajate toimepidevuse, neid mõjutavate ohtude, riskide, toimepidevuse tagamiseks rakendatud meetmete ja toimunud sündmuste kohta, samuti asjaomast teavet, mis on vajalik järelevalvemenetluse läbiviimiseks arvestades eriseadusest tulevate piirangutega.

(3) Kui sündmusel on või võib olla oluline mõju elutähtsate teenuste osutamise jätkamisele kuues või enamal Euroopa Liidu liikmesriigis, teavitab elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel nimetatud asutus, kelle vastutusvaldkonda mõjutatud elutähtsa teenuse osutaja jääb, sündmusest Riigikantseleid viivitamata või hiljemalt 24 tunni jooksul, kes omakorda teavitab viivitamata Euroopa Komisjoni.

(4) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel nimetatud asutus peab teavitama teist Euroopa Liidu liikmesriiki elutähtsa teenusega seotud sündmusest, kui sündmusel on või võib olla oluline mõju elutähtsa teenuse osutajatele ja elutähtsate teenuste osutamise jätkamisele selles Euroopa Liidu liikmesriigis.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asutused esitavad kord aastas Riigikantseleile kokkuvõtva aruande elutähtsa teenuse osutajatega seotud käesoleva seaduse § 37 lõike 3 punktis 7 nimetatud sündmustest, sealhulgas teabe sündmuste arvu, laadi ja rakendatud meetmete kohta. Kohaliku omavalitsuse üksuste korraldatavate elutähtsate teenuste kohta esitab kokkuvõtva aruande Päästeamet. Riigikantselei koostab saadud teabe põhjal koondaruande ja esitab selle Euroopa Komisjonile.“;

21) seadust täiendatakse §-ga 41⁷ järgmises sõnastuses:

„41⁷. Elutähtsa teenuse osutaja toimepidevuse strateegia

(1) Elutähtsa teenuse osutaja toimepidevuse suurendamiseks koostatakse elutähtsa teenuse osutaja toimepidevuse strateegia.

(2) Elutähtsa teenuse osutaja toimepidevuse strateegia on dokument, milles kirjeldatakse pikaajalisi eesmärke ja võetavaid meetmeid elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamiseks.

(3) Elutähtsa teenuse osutaja toimepidevuse strateegia koostamist juhivad Riigikantselei.

(4) Elutähtsa teenuse osutaja toimepidevuse strateegia koostamiseks vajalike andmete loetelu, strateegia koostamise nõuded ja korra ning loetelu strateegiat koostavatest asutustest kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.“;

22) paragrahvi 45 lõike 1 punktid 3 ja 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) haldus- või riiklikku järelevalvet käesoleva seaduse §-de 38–40, § 41 lõike 2, § 41¹ lõikes 3 ning § 37 lõike 2 ja § 39 lõike 5 alusel kehtestatud nõuete täitmise üle teeb elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus või tema § 37 lõike 5 alusel määratud asutus, finantsjärelevalve subjektide suhtes teeb haldus- või riiklikku järelevalvet §-de 38–40, § 41 lõike 2, § 41¹ ning § 37 lõike 2 ja § 39 lõike 5 alusel kehtestatud nõuete täitmise üle Finantsinspeksioon;

4) riiklikku ja haldusjärelevalvet käesoleva seaduse § 41 lõike 1 nõuete täitmise üle teeb Riigi Infosüsteemi Amet küberturvalisuse seaduses sätestatud pädevuse piires;“;

23) seadust täiendatakse §-ga 45¹ järgmises sõnastuses:

„45¹. Sõltumatu audit

(1) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus, tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel nimetatud asutus või Finantsinspeksioon võib käesolevas seaduses sätestatud järelevalve tegemiseks tellida oma kulul sõltumatu auditi või kohustada elutähtsa teenuse osutajat läbima sõltumatu auditi elutähtsa teenuse toimepidevuse ja rakendatud meetmete asjakohasuse hindamiseks ning katma auditiga seotud kulud. Sõltumatu audiitor valitakse elutähtsa teenuse toimepidevust korraldava asutuse või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel nimetatud asutuse või Finantsinspeksiooni ja elutähtsa teenuse osutaja kokkuleppel.

(2) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus, tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel nimetatud asutus või Finantsinspeksioon võib kohustada elutähtsa teenuse osutajat läbima käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud sõltumatu auditi ja katma auditiga seotud kulud vähemalt ühe järgneva aluse esinemisel:

1) elutähtsa teenuse osutaja on jätnud esitamata elutähtsa teenuse toimepidevust korraldavale asutusele või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel nimetatud asutusele kinnitamiseks toimepidevuse riskianalüüsi või plaani käesoleva seaduse §-s 40 sätestatud korras;

2) elutähtsa teenuse osutaja on jätnud täitmata käesoleva seaduse § 37 lõike 2 alusel kehtestatud elutähtsa teenuse toimepidevuse nõuded elutähtsa teenuse toimepidevust korraldava asutuse või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel nimetatud asutuse määratud tähtpäevaks;

3) on toimunud korduvad elutähtsa teenuse toimepidevust oluliselt häirivad sündmused või hädaolukord.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud sõltumatu auditi läbimise kohustuse saab pidada täidetuks elutähtsa teenuse osutaja poolt, kui elutähtsa teenuse osutaja on läbinud viimase kuue kuu jooksul omal algatusel või muu isiku nõudmisel samaväärse auditi.

(4) Elutähtsa teenuse osutaja on kohustatud väljastama elutähtsa teenuse toimepidevust korraldavale asutuse, tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel nimetatud asutuse või Finantsinspeksiooni nõudmisel määratud tähtpäevaks oma kulul varasemalt tehtud auditi tulemused ja tõendid elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamiseks rakendatud meetmete kohta.“;

24) paragrahvi 47 tekstis asendatakse arv „2000“ arvuga „30 000“;

25) paragrahvi 49 lõiked 1 ja 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Elutähtsa teenuse osutajale käesoleva seaduse § 38 lõike 3 punktides 1–11, § 41 lõikes 2 või §-s 41¹ kehtestatud kohustuste rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.“;

26) paragrahvi 53 täiendatakse lõigetega 9–12 järgmises sõnastuses:

„(9) Käesoleva seaduse § 9¹ lõikes 7, § 9² lõikes 3 ja § 41⁷ lõikes 4 nimetatud määrused kehtestab Vabariigi Valitsus 2024. aasta 1. juuliks.

(10) Käesoleva seaduse § 9¹ lõikes 1 nimetatud üleriigilise riskianalüüsi koostab Riigikantselei 2025. aasta 31. detsembriks.

(11) Käesoleva seaduse § 9² lõikes 1 nimetatud kohaliku omavalitsuse üksuse riskianalüüsi koostavad kohaliku omavalitsuse üksused 2025. aasta 30. juuniks.

(12) Käesoleva seaduse § 41⁷ lõikes 1 nimetatud elutähtsa teenuse osutajate toimepidevuse strateegia koostab Riigikantselei 2025. aasta 31. detsembriks.“;

27) paragrahvi 53 täiendatakse lõigetega 13–20 järgmises sõnastuses:

(13) Enne 2024. aasta 18. oktoobrit käesoleva seaduse § 38 lõike 2 tingimustele vastavad isikud loetakse elutähtsa teenuse osutajaks käesoleva seaduse jõustumise päeval.

(14) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel nimetatud asutus esitab tsiviiltoetuse registrisse käesoleva seaduse § 38 lõikes 1¹ nimetatud andmed elutähtsa teenuse osutaja kohta, kes vastas enne 2024. aasta 18. oktoobrit käesoleva seaduse § 38 lõike 2 tingimustele, hiljemalt 2024. aasta 31. detsembriks.

(15) Elutähtsate teenuste toimepidevust korraldav asutus kehtestab käesoleva seaduse § 37 lõikes 2 nimetatud ja sama paragrahvi lõikes 3 sätestatud nõuetele vastava määruse 2025. aasta 1. juuliks.

(16) Elutähtsate teenuste toimepidevust korraldav asutus selgitab välja käesoleva seaduse § 38 lõike 2 tingimustele vastavad elutähtsa teenuse osutajad ja määrab need käesoleva seaduse § 38 lõikes 1² nimetatud haldusaktiga hiljemalt 2026. aasta 28. veebruariks.

(17) Enne 2024. aasta 18. oktoobrit koostatud elutähtsa teenuse osutaja toimepidevuse riskianalüüs ja plaan kehtib kuni käesoleva paragrahvi lõikes 18 nimetatud toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani kinnitamiseni käesoleva seaduse § 40 kohaselt.

(18) Käesoleva paragrahvi lõikes 13 nimetatud isik koostab käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud nõuetele vastava elutähtsa teenuse toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani hiljemalt 2026. aasta 31. detsembriks.

(19) Elutähtsa teenuse osutaja teeb käesoleva seaduse §-s 41¹ nimetatud taustakontrolli esimest korda kümne kuu jooksul elutähtsa teenuse osutaja määramisest arvates.

(20) Käesoleva paragrahvi lõikes 13 nimetatud isik teeb käesoleva seaduse §-s 41¹ nimetatud taustakontrolli esmakordselt kahe kuu jooksul peale käesoleva paragrahvi lõikes 18 nimetatud elutähtsa teenuse toimepidevuse riskianalüüsi kinnitamist käesoleva seaduse § 40 kohaselt.“.

28) seadust täiendatakse normitehnilise märkusega järgmises sõnastuses:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2022/2557, mis käsitleb elutähtsa teenuse osutajate toimepidevust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2008/114/EÜ (ELT L 333, 27.12.2022, lk 164–198).“.

§ 2. Ehitusseadustiku muutmine

Ehitusseadustikus tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 97 lõige 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(8) Kohalikke teid korrashoidev ettevõtja on hädaolukorra seaduse § 36 lõike 4 punktis 2 nimetatud elutähtsa teenuse osutaja.“;

2) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga järgmises sõnastuses:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2022/2557, mis käsitleb elutähtsa teenuse osutajate toimepidevust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2008/114/EÜ (ELT L 333, 27.12.2022, lk 164–198).“.

§ 3. Elektriturseaduse muutmine

Elektriturseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahv 21¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 21¹. Elutähtsa teenuse osutaja

(1) Hädaolukorra seaduse § 36 lõike 1¹ punktis 1 nimetatud elutähtsa teenuse osutaja on:

- 1) tootja, kelle elektri jaama netovõimsus on suurem kui 200 MW;
- 2) liinivaldaja, kelle riigipiiri ületava elektriliini ülekandevõimsus on suurem kui 100 MW;
- 3) põhivõrguettevõtja;
- 4) võrguettevõtja, kelle jaotusvõrguga on ühendatud üle 5000 tarbija.

2) paragrahvi 71 lõiget 5 täiendatakse punktiga 4¹ järgmises sõnastuses:

„4¹) investeeringud jätkusuutlikkuse ja elutähtsa teenuse toimepidevuse nõuete täitmiseks;“;

3) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga järgmises sõnastuses:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2022/2557, mis käsitleb elutähtsa teenuse osutajate toimepidevust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2008/114/EÜ (ELT L 333, 27.12.2022, lk 164–198).“.

§ 4. Finantsinspektsiooni seadus

Finantsinspektsiooni seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi § 54 täiendatakse lõikega 4⁷ järgmises sõnastuses:

„(4⁷)Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud konfidentsiaalse teabe ja finantsjärelevalve tulemusi kajastavate dokumentide avaldamine hädaolukorra seaduse alusel tegutsevatele asutustele ja isikutele on lubatud, kui see on vajalik nimetatud seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks, kusjuures vastavad asutused või isikud peavad hoidma järelevalvelise informatsiooni konfidentsiaalsust käesoleva seaduse § 34 kohaselt.“;

2) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga järgmises sõnastuses:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2022/2557, mis käsitleb elutähtsa teenuse osutajate toimepidevust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2008/114/EÜ (ELT L 333, 27.12.2022, lk 164–198).“.

§ 5. Kaugkütteseaduse muutmine

Kaugkütteseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 7 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Võrgupiirkonnas tegutsev soojuse tootja ja võrguettevõtjast soojusettevõtja on hädaolukorra seaduse § 36 lõike 4 punktis 1 nimetatud elutähtsa teenuse osutaja.“;

2) paragrahvi 7 lõige 3¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3¹) Soojusettevõtja, kelle tootmise prognoositav maht aastas on vähemalt 10 000 MWh võrgupiirkonna kohta, on kohustatud soojuse tootmiseks tagama niisuguse koguse reservkütuse kasutamise võimaluse, mis kindlustab soojusvarustuse seitsme ööpäeva jooksul.“;

3) paragrahvi 8 lõiget 3 täiendatakse punktiga 4¹ järgmises sõnastuses:

„4¹) investeeringud jätkusuutlikkuse ja elutähtsa teenuse toimepidevuse nõuete täitmiseks;“;

4) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga järgmises sõnastuses:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2022/2557, mis käsitleb elutähtsa teenuse osutajate toimepidevust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2008/114/EÜ (ELT L 333, 27.12.2022, lk 164–198).“.

§ 6. Karistusregistri seaduse muutmine

Karistusregistri seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 23 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Elektroonilise päringu tasu maksmisest on vabastatud isik enda ja teda volitanud isiku kohta päringu tegemise korral, käesoleva seaduse § 19 lõikes 1 ja § 20 lõike 1 punktides 3–11 ja 13 nimetatud isikud, hankijad riigihangete seaduse § 5 tähenduses riigihangete seaduse §-s 95 sätestatud kõrvaldamise aluste kontrollimise korral ning elutähtsa teenuse osutajad hädaolukorra seaduse §-s 41¹ sätestatud taustakontrolli tegemisel.“;

2) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga järgmises sõnastuses:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2022/2557, mis käsitleb elutähtsa teenuse osutajate toimepidevust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2008/114/EÜ (ELT L 333, 27.12.2022, lk 164–198).“.

§ 7. Lennunduseaduse muutmine

Lennunduseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seadust täiendatakse §-ga 58⁹ järgmises sõnastuses:

„§ 58⁹. Elutähtsa teenuse osutaja

(1) Sertifitseeritud aeronavigatsiooniteenust osutav äriühing, kes osutab lennuliikluse korraldamise teenust ja aeronavigatsiooniteenust, on hädaolukorra seaduse § 36 lõike 1¹ punktis 6 nimetatud elutähtsa teenuse osutaja.

(2) Tallinna lennuvälja käitaja on hädaolukorra seaduse § 36 lõike 1¹ punktis 5 nimetatud elutähtsa teenuse osutaja.“;

2) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga järgmises sõnastuses:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2022/2557, mis käsitleb elutähtsa teenuse osutajate toimepidevust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2008/114/EÜ (ELT L 333, 27.12.2022, lk 164–198).“.

§ 8. Maagaasiseaduse muutmine

Maagaasiseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 22 lõike 15 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) ettevõtja, kelle jaotusvõrguga on ühendatud üle 1000 tarbija.“;

2) paragrahvi 23 lõiget 3 täiendatakse punktiga 2¹ järgmises sõnastuses:

„2¹) investeeringud jätkusuutlikkuse ja toimepidevuse nõuete täitmiseks;“;

3) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga järgmises sõnastuses:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2022/2557, mis käsitleb elutähtsa teenuse osutajate toimepidevust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2008/114/EÜ (ELT L 333, 27.12.2022, lk 164–198).“.

§ 9. Raudteeseaduse muutmine

Raudteeseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seaduse 1. peatükki täiendatakse §-ga 9¹ järgmises sõnastuses:

„§ 9¹. Elutähtsa teenuse osutaja

Raudteeinfrastruktuuriettevõtja, kes majandab avalikku raudteeinfrastruktuuri, on hädaolukorra seaduse § 36 lõike 1¹ punktis 7 nimetatud elutähtsa teenuse osutaja.“;

2) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga järgmises sõnastuses:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2022/2557, mis käsitleb elutähtsa teenuse osutajate toimepidevust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2008/114/EÜ (ELT L 333, 27.12.2022, lk 164–198).“.

§ 10. Ravimiseaduse muutmine

Ravimiseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 26 täiendatakse lõigetega 1¹–1⁴ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Ravimite hulгимүүги tegevusloa omaja, kelle kaudu tagatakse ravimite hulгимүүк ravimite varustuskindluse tagamiseks ja hädaolukorra, erakorralise seisukorra, kõrgendatud kaitsevalmiduse või sõjaseisukorra lahendamiseks ja kes vastab käesoleva paragrahvi lõikes 1² sätestatud ja lõike 1³ alusel kehtestatud tingimustele ning kelle elutähtsa teenuse osutajaks määramise kohta on Raviamet teinud ettepaneku, on hädaolukorra seaduse § 36 lõike 2 punktis 2 nimetatud elutähtsa teenuse osutaja.

(1²) Käesoleva paragrahvi lõikes 1¹ nimetatud elutähtsa teenuse osutaja määramisel lähtutakse:

- 1) turustatavate ravimite nomenklatuurist;
- 2) turustatavate ravimite osakaalust ravimite turumahus;
- 3) võimest tagada koostöös lepingupartneritega ravimite varustuskindlus.

(1³) Käesoleva paragrahvi lõikes 1¹ nimetatud elutähtsa teenuse osutaja määramise täpsemad tingimused ja korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(1⁴) Raviamet hindab perioodiliselt elutähtsa teenuse osutajate vastavust käesoleva paragrahvi lõikes 1² sätestatud ja lõike 1³ alusel kehtestatud tingimustele ja esitab vajaduse korral ettepaneku elutähtsa teenuse osutajate määramise või väljaarvamise kohta.“;

2) paragrahvi 29 täiendatakse lõigetega 1¹–1⁴ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Üldapteegi tegevusloa omaja selle üldapteegi osas, mille kaudu tagatakse ravimite jaemүүк ravimite varustuskindluse tagamiseks ja hädaolukorra, erakorralise seisukorra,

kõrgendatud kaitsevalmiduse või sõjaseisukorra lahendamiseks ja kes vastab käesoleva paragrahvi lõikes 1² sätestatud ja lõike 1³ alusel kehtestatud tingimustele ning kelle elutähtsa teenuse osutajaks määramise kohta on Raviamet teinud ettepaneku, on hädaolukorra seaduse § 36 lõike 2 punktis 2 nimetatud elutähtsa teenuse osutaja.

(1²) Käesoleva paragrahvi lõikes 1¹ nimetatud elutähtsa teenuse osutaja määramisel lähtutakse:

- 1) rahvastiku paiknemisest;
- 2) elutähtsa teenuse osutajate paiknemisest;
- 3) üldapteegi käibe, personali, ruumide ja seadmete sobivusest ravimite varustuskindluse tagamiseks võrreldes teiste sama asustusüksuse üldapteekidega.

(1³) Käesoleva paragrahvi lõikes 1¹ nimetatud elutähtsa teenuse osutaja määramise täpsemad tingimused ja korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(1⁴) Raviamet hindab perioodiliselt elutähtsa teenuse osutajate vastavust käesoleva paragrahvi lõikes 1² sätestatud ja lõike 1³ alusel kehtestatud tingimustele ja esitab vajaduse korral ettepaneku elutähtsa teenuse osutajate määramise või väljaarvamise kohta.“;

3) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga järgmises sõnastuses:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2022/2557, mis käsitleb elutähtsa teenuse osutajate toimepidevust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2008/114/EÜ (ELT L 333, 27.12.2022, lk 164–198).“.

§ 11. Sadamaseaduse muutmine

Sadamaseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seaduse 1. peatükki täiendatakse §-ga 3¹ järgmises sõnastuses:

„§ 3¹. Elutähtsa teenuse osutaja

(1) Sadama pidaja on hädaolukorra seaduse § 36 lõike 1¹ punktis 8 nimetatud elutähtsa teenuse osutaja, kui on täidetud vähemalt üks järgmistest tingimustest:

- 1) tema sadama toimimine mõjutab teise elutähtsa teenuse toimepidevuse või riigikaitse tagamist;
- 2) tema sadamat läbivate reisijate arv moodustab märkimisväärse osa Eestis rahvusvaheliste reisijate arvust;
- 3) tema sadama kaudu veetava kauba maht moodustab märkimisväärse osa Eestis sadamate kaudu veetavate kaupade kogumahust.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud elutähtsat teenust osutavate sadama pidajate ja nende hallatavate elutähtsa teenuse osutamiseks kasutatavate sadamate määramise meetodika kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;

2) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga järgmises sõnastuses:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2022/2557, mis käsitleb elutähtsa teenuse osutajate toimepidevust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2008/114/EÜ (ELT L 333, 27.12.2022, lk 164–198).“.

§ 12. Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmine

Tervishoiuteenuste korraldamise seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 7 täiendatakse lõigetega 5–9 järgmises sõnastuses:

„(5) Üldarstiabi osutaja, kes vastab käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatud ja lõike 7 alusel kehtestatud tingimustele ning kelle elutähtsa teenuse osutajaks määramise kohta on Tervisekassa ja Terviseamet teinud ettepaneku, on hädaolukorra seaduse § 36 lõike 2 punktis 1 nimetatud elutähtsa teenuse osutaja.

(6) Käesolevas paragrahvis nimetatud elutähtsa teenuse osutajate määramisel lähtutakse:

- 1) ühtlase kättesaadavuse põhimõttest maakondades ja linnades;
- 2) üldarstiabi osutaja või samal taristul koos ühe keskusena tegutsevate üldarstiabi osutajate toimepidevusest;
- 3) kõikide osutatavate tervishoiuteenuste, sealhulgas tugiteenuste mahust tervikuna.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud elutähtsa teenuse osutaja määramise täpsemad tingimused ja korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(8) Terviseamet hindab perioodiliselt elutähtsa teenuse osutajate vastavust käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatud ja lõike 7 alusel kehtestatud tingimustele ja esitab vajaduse korral ettepaneku elutähtsa teenuse osutajate määramise või mahaarvamise kohta.

(9) Elutähtsa teenuse osutajast üldarstiabi osutaja on kohustatud viivitamata teavitama Terviseametit käesoleva paragrahvi lõigete 6 ja 7 alusel arvesse võetud asjaolude muudatustest, mida võeti arvesse tema elutähtsa teenuse osutajaks määramisel.“;

2) paragrahvi 17 lõige 1¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1¹) Kiirabibrigaadi pidaja on hädaolukorra seaduse § 36 lõike 2 punktis 1 nimetatud elutähtsa teenuse osutaja.“;

3) paragrahvi 22 lõige 4¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4¹) Käesoleva seaduse § 55 lõike 1 alusel kehtestatud haiglavõrgu haigla on hädaolukorra seaduse § 36 lõike 2 punktis 1 nimetatud elutähtsa teenuse osutaja.“;

4) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga järgmises sõnastuses:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2022/2557, mis käsitleb elutähtsa teenuse osutajate toimepidevust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2008/114/EÜ (ELT L 333, 27.12.2022, lk 164–198).“.

§ 13. Toiduseaduse muutmine

Toiduseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 1 lõike 1 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Käesolevas seaduses sätestatakse toidu käitlemise alused, käitleja enesekontroll, toiduga varustamise tagamise abinõud ning riiklik järelevalve toidu ohutuse ja muudele nõuetele vastavuse tagamiseks.“;

2) paragrahvi 1 lõige 5¹ loetakse lõikeks 5² ning paragrahvi täiendatakse lõikega 5¹ järgmises sõnastuses:

„(5¹) Käesoleva seaduse 7¹. peatükis sätestatud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesolevas seaduses ning hädaolukorra seaduses sätestatud erisusi.“;

3) seadust täiendatakse 7¹. peatükiga järgmises sõnastuses:

„7¹. peatükk TOIDUGA VARUSTUSTAMINE

§ 46¹. Toiduga varustamise tagamine

(1) Toiduga varustamine tagatakse rakendades käesolevas peatükis ning hädaolukorra seaduses sätestatud meetmeid.

(2) Hädaolukorras või selle ohu, eriolukorra, erakorralise seisukorra, kõrgendatud kaitsevalmiduse või sõjaseisukorra korral tagatakse elanikkonna toiduga varustamine ulatuses, mis on vajalik elaniku esmavajaduse rahuldamiseks.

§ 46². Toidu tarneahela toimimise tagamine

Vabariigi Valitsus võib keelata osaliselt või täielikult toidu väljaveo Eestist, kui toitu ei turustata piisavas koguses elanikkonna esmavajaduste rahuldamiseks või on oht sellise olukorra tekkeks.

§ 46³. Toiduga varustamise tagamine elutähtsa teenuse kaudu

(1) Toiduga varustamine tagatakse eelkõige elutähtsa teenuse osutaja tegevuse kaudu tema valdkonnas.

(2) Ettevõtja on elutähtsa teenuse osutaja hädaolukorra seaduse § 36 lõikes 5 nimetatud elutähtsa teenuse puhul, kui tema majandustegevuse katkemine või lõpetamine mõjutab märkimisväärselt elanikkonna toiduga varustamist, sealhulgas ühe valdkonna või toidugrupi korral, ja kelle valdkonna eest vastutav minister on määranud haldusaktiga elutähtsa teenuse osutajaks.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud toiduga varustamise valdkonnaks on eelkõige:

- 1) teravilja-, pagari- või makarontoodete tootmine;
- 2) looma pidamine liha või tootmise eesmärgil;
- 3) liha käitlemine;
- 4) piima käitlemine.

(4) Käesolevas peatükis, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 2 nimetatud piima tootmise eesmärgil loomapidamises, käsitatakse konkurentsiseaduse § 2 lõike 4 tähenduses valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjaid ning tulundusühistut ja tema liikmeid ühe ettevõtjana.

§ 46⁴. Elutähtsa teenuse osutaja

(1) Käesoleva seaduse § 46³ lõikes 3 sätestatud valdkonnas mõjutab märkimisväärselt elanikkonna toiduga varustamist ettevõtja, kelle aasta selle valdkonna müügitulu on valdkonnas tegutsevate ettevõtjate müügitulust suurim, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(2) Käesoleva seaduse § 46³ lõike 3 punktis 1 sätestatud teravilja-, pagari- või makarontoodete tootmises võetakse aluseks selle valdkonna ettevõtja aasta müügitulu suurus.

(3) Käesoleva seaduse § 46³ lõike 3 punktides 2 ja 3 sätestatud looma pidamises ja liha käitlemises võetakse aluseks selle valdkonna ettevõtja aasta müügitulu suurus.

(4) Käesoleva seaduse § 46³ lõike 3 punktis 4 sätestatud piima käitlemises võetakse aluseks selle valdkonna ettevõtja aasta müügitulu suurus.

(5) Käesolevas paragrahvis sätestatud toiduga varustamise kohta kehtestatud nõuetele vastavatest ettevõtjatest mõjutab elanikkonna toiduga varustamist enim ettevõtja, kes on teisi toiduga varustamise valdkonna elutähtsa teenuse osutajaid arvestades sobivaim, et tagada toiduga varustamine võimalikult terviklikult, laiapindselt ja parimal viisil, lähtudes tema ettevõtte asukohast, tegevuse mitmekesisusest, käideldavatest toidugruppidest, loomse toidu tootmise eesmärgil peetavate loomade arvust, lepingulise suhte olemasolust teise toiduga varustamise valdkonna elutähtsa teenuse osutajaga ning võimaluse korral ettevõtja huvidest.

(6) Käesolevas paragrahvis nimetatud toiduga varustamise valdkonna ettevõtjatest, kes vastavad elanikkonna toiduga varustamist märkimisväärselt mõjutava ettevõtja nõuetele, on elutähtsa teenuse osutajaks sobivaim eelkõige see ettevõtja, kelle tegevus vastab enim selle valdkonna elutähtsa teenuse määratlusele.

§ 46⁵. Elutähtsa teenuse osutaja määramine

(1) Ettevõtja vastavus käesoleva seaduse §-s 46⁴ sätestatud nõuetele tehakse kindlaks tema majandusaasta aruande ja tema põllumajandusloomade registri ning riigi toidu ja sööda käitajate registri andmete alusel.

(2) Elutähtsa teenuse osutaja määramiseks võetakse aluseks määramise aastale vahetult eelnenud kahe aasta käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud andmete keskmised andmed.

(3) Käesoleva seaduse § 46⁴ lõikes 7 sätestatud kaalutlustest lähtuvalt võib valdkonna eest vastutav minister määrata selles valdkonnas elutähtsa teenuse osutajaks väiksema arvu nõuetele vastavaid ettevõtjaid, kui neid selles valdkonnas on.

(4) Toiduga varustamise valdkonnas elutähtsa teenuse osutaja määramise täpsemad tingimused ja korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

„§ 46⁶. Elutähtsa teenuse osutaja kohustused

(1) Elutähtsa teenuse osutaja tagab elutähtsa teenuse osutamise oma valdkonnas, vajaduse korral toidugruppide või tegevuse liikide kaupa, määratud aja jooksul, mahus ja hinnaga.

(2) Täpsemad nõuded elutähtsa teenuse osutamiseks valdkonnas ja vajaduse korral toidugruppide või tegevuse liikide kaupa, määratud aja jooksul, mahus ja hinnaga kehtestab elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus hädaolukorra seaduse § 37 lõike 2 alusel kehtestatud määrusega.“;

4) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga järgmises sõnastuses:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2022/2557, mis käsitleb elutähtsa teenuse osutajate toimepidevust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2008/114/EÜ (ELT L 333, 27.12.2022, lk 164–198).“.

§ 14. Vedelkütuse seaduse muutmine

Vedelkütuse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 3 lõige 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(7) Hädaolukorra seaduse § 36 lõike 1¹ punktis 3 nimetatud elutähtsa teenuse osutaja on:

- 1) kütuse müüja, kellel on kümme või enam tanklat ja kelle tanklad asuvad vähemalt kolmes maakonnas;
- 2) aktsiisilaopidaja, kes lubab kütuse tarbimisse selle lähetamiseks Eestisse.“;

2) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga järgmises sõnastuses:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2022/2557, mis käsitleb elutähtsa teenuse osutajate toimepidevust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2008/114/EÜ (ELT L 333, 27.12.2022, lk 164–198).“.

§ 15. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduse muutmine

Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 6 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Käesoleva seaduse § 24 lõikes 3 sätestatud korras määratud vee-ettevõtja on hädaolukorra seaduse § 36 lõike 4 punktis 3 nimetatud elutähtsa teenuse osutaja.“;

2) seadust täiendatakse normitehnilise märkusega järgmises sõnastuses:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2022/2557, mis käsitleb elutähtsa teenuse osutajate toimepidevust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2008/114/EÜ (ELT L 333, 27.12.2022, lk 164–198).“.

§ 16. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2024. aasta 18. oktoobril.

(2) Käesoleva seaduse § 1 punktid 3, 4, 21 ja 26 jõustuvad üldises korras.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 2024

Algatab Vabariigi Valitsus

(allkirjastatud digitaalselt)